

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Магістр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	053 Психологія
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Магістр психології

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з
« 01 » вересня 2023 р.

наказ № 128 від «27» червня 2023 р.

Ректор

Мар'ян ТРИПАК

Кам'янець-Подільський, 2023

ЗМІСТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Передмова.....	3
1. Профіль освітньо-професійної програми за спеціальністю 053 Психологія	4
1.1. Загальна характеристика.....	4
1.2. Мета освітньо-професійної програми	4
1.3. Характеристика освітньо-професійної програми	5
1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	6
1.5. Викладання та оцінювання	6
1.6. Програмні компетентності.....	7
1.7. Програмні результати навчання	8
1.8. Ресурсне забезпечення реалізації програми.....	9
1.9. Академічна мобільність	11
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність	12
2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми.....	12
2.2. Структурно-логічна схема ОПП.....	14
3. Форми атестації здобувачів вищої освіти	15
4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.....	15
5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми	17
6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентами освітньо-професійної програми	18
7. Перелік нормативних документів	19

ПЕРЕДМОВА

1. Освітньо-професійна програма розроблена проєктною групою кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності ім.Т.Сосновської Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти (НРЗВО) «Кам'янець-Подільський державний інститут» (відповідно до затвердженого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти).
2. Розроблено робочою групою у складі:
  1. **Столяренко О. Б.**, гарант програми, к.психол.н., доцент, в.о. завідувача кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності ім. Т. Сосновської;
  2. **Жиляк Н. В.**, к.психол.н., доцент, доцент кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності ім. Т. Сосновської;
  3. **Михальський А.В.**, к.м.н., доцент, Ікафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук;
  4. **Федорчук В. М.**, к. психол. н., доцент, доцент кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності ім. Т. Сосновської;
  5. **Марчак Т.А.**, к. ф. н., доцент кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності, доцент кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук.
  6. **Зарванський О.**, голова студентської ради.
3. Рецензії-відгуки стейкхолдерів додаються:
  1. **Доготар І. О.**, психолог КНП «Кельменецька багатопрофільна лікарня».
  2. **Стрільчук О. В.**, психолог відділення гострого мозкового інсульту Комунального некомерційного підприємства «Кам'янець-Подільська міська лікарня» Кам'янець-Подільської міської ради.
  3. **Попелюшко Р.П.**, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри теоретичної та консультативної психології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.
  4. **Комар Т.В.**, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки Хмельницького національного університету.
  5. **Герасимова Т.І.**, голова ГО «Кам'янець-Подільське міськрайонне товариство інвалідів.

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності

053 Психологія

1.1. Загальна характеристика	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Ступінь, що присвоюється	Магістр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Освітня кваліфікація	Магістр психології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – магістр Спеціальність – 053 Психологія Освітньо-професійна програма - Реабілітаційна психологія Кваліфікація - Магістр психології за освітньо-професійною програмою "Реабілітаційна психологія"
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний ступінь, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік і 4 місяці
Наявність акредитації	Немає
Цикл/рівень	НРК – 7 рівень; FQ – ENEA – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень, НРК України - восьмий рівень НКР
Передумови	Освітні ступені: бакалавр, магістр (інші спеціальності в тому числі), Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст (інші спеціальності в тому числі).
Мова викладання	Державна (українська)
Термін дії освітньо-професійної програми	Первинна акредитація
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	http://www.kpdi.edu.ua

2 - Мета освітньої програми

Підготовка висококваліфікованих, компетентних фахівців у галузі психології, зокрема, реабілітаційної психології, здатних вирішувати широке коло завдань психологічної допомоги клієнтам, які потребують нормалізації психічного стану, поновлення порушених психічних функцій, гармонізації особистості у критичних та екстремальних життєвих ситуаціях (посттравматичний синдром, поранення, інвалідизація, сімейні, вікові, життєві кризи тощо), сприяти збереженню психологічного здоров'я соціально-вразливих категорій та груп населення, проводити науково-психологічні дослідження та презентувати їх результати.

3 - Характеристика освітньо-професійної програми

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</p>	<p><i>05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053 Психологія.</i></p> <p><i>Об'єкт вивчення:</i> психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та практичні у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення наукових та проектних досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, та здійснення професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики психолога.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> методи теоретичного та емпіричного дослідження, валідні, стандартизовані психодіагностичні методики, методи аналізу даних, технології психологічної допомоги (тренінгові, психотерапевтичні, просвітницькі, консультаційні, психодіагностичні та інші залежно від спеціалізації).</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> психологічні прилади, комп'ютерна техніка, мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; мультимедійне обладнання; програми статистичної обробки та візуалізації даних.</p>
<p>Академічні права</p>	<p>Можливість навчання за програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.</p>
<p>Орієнтація освітньо-професійної програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма орієнтована на підготовку фахівців із психології з урахуванням галузевого й регіонального контекстів; на надання психологічної допомоги учасникам бойових дій та їх сім'ям, представникам соціально-вразливих категорій населення, особам, що перебувають в складних життєвих обставинах та потерпіли від надзвичайних ситуацій різного походження; на здійснення психологічної реабілітаційної діяльності.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми</p>	<p>Освіта зі спеціальності 053 Психологія з фокусом на професійну реабілітаційну діяльність психолога, здатного надавати кваліфіковану психологічну допомогу та розробляти й провадити реабілітаційні програми й заходи, зокрема, інноваційного характеру, різним категоріям населення, у тому числі зі збереження та відновлення психічного і психологічного здоров'я.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Спрямованість на наукову, дослідницьку, практичну роботу психолога з соціально-вразливими категоріями та групами населення, які потребують відновлення, корекції психологічного здоров'я, створення сприятливих умов для розвитку та утвердження</p>

	<p>особистості; формування навичок психологічної реабілітаційної роботи, психотерапії, психологічного консультування та здатності здійснювати соціально-психологічну реабілітацію осіб, які потерпіли від надзвичайних ситуацій різного походження.</p> <p>ОПП передбачено надання здобувачам вищої освіти можливостей набути досвід практичної роботи не лише на базах практики, а й у максимально наближених до професійної діяльності умовах на базі центрів і лабораторій, що функціонують у НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».</p>
4 - Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Робочі місця на посаді психолога у закладах системи освіти, зокрема (дошкільні, загальноосвітні, професійні, вищі навчальні заклади); у психотерапевтичних, психологічних, консультативних службах; у соціальних організаціях (центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, інклюзивні центри; дитячі центри творчості і дозвілля, дитячі будинки, притулки, будинки престарілих, інвалідів); у туристичних та спортивних закладах та закладах охорони здоров'я (лікарні, поліклініки, спецшколи для дітей-інвалідів, наркологічні та реабілітаційні центри); у компаніях, малих підприємствах та бізнес-структурах; у правоохоронних органах (установи ювенальної юстиції, розподільники); у сферах діяльності пов'язаних з кризовою та екстремальною психологією (пенітенціарні заклади); у службі довіри; у Міністерстві надзвичайних ситуацій (митниці, служби порятунку, військові організації).</p> <p>Професійні назви робіт за ДКП 003:2010:</p> <p>2445 Професіонали в галузі психології</p> <p>2445.2 Практичний психолог</p> <p>2445.2 Психолог</p> <p>1229.7 Начальник центру психологічного забезпечення і соціально-трудової реабілітації дорослих, з надання соціальних послуг</p> <p>1229.1 Головний консультант (керівник головного підрозділу);</p> <p>2442.2 Консультант із питань організації колективної діяльності, вирішення конфліктів;</p> <p>2310.2 Асистент викладача вищого навчального закладу;</p> <p>2340 Консультант центральної психолого-медико-педагогічної консультації;</p> <p>3340 Методист з професійної реабілітації.</p>
Подальше навчання	<p>Магістр психології може продовжити навчання в українських та зарубіжних університетах на третьому (освітньо-професійному) рівні вищої освіти (рівень – доктор філософії) за спеціальністю «Психологія» чи суміжних спеціальностях, вдосконалювати свої професійні компетентності у професійних спілках (Українська спілка психотерапевтів, Український психотерапевтичний університет та подібні спілки в Україні та за її межами).</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, що засноване на сучасних особистісно-орієнтованих, проблемно-орієнтованих технологіях; самонавчання; колективне та інтегративне навчання; проблемно-орієнтоване навчання; навчання посередництвом навчальної та виробничої практики; змішане навчання, спільна діяльність; інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, дослідницькі технології навчання. Освітній процес здійснюється за</p>

	<p>такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Основними видами навчальних занять є: лекція; практичне, лабораторне заняття; консультація.</p> <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; - доступ до електронного навчального середовища Moodle; - технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу.
Оцінювання	<p>Система оцінювання навчальних досягнень студентів базується на аналізі знань і практичних навичок та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/Polozhennya-pro-osvitnij-protses-Vyshha.pdf.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень магістрантів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання. Рейтингова система, що передбачає оцінювання за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми. Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль. Форми контролю: усне та письмове опитування, тестові завдання, презентації, есе, індивідуально-аналітичні завдання, захист науково-прикладних проектів, звіти з практик, звіт з виробничої практики, атестаційний кваліфікаційний екзамен, захист кваліфікаційної магістерської роботи тощо відповідно до внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Освітньо-професійною програмою передбачено як формативне оцінювання (письмове і усне коментування, оцінювання викладачем результатів навчальної діяльності магістрантів), самооцінювання та взаємне оцінювання магістрантів (залучення магістрантів до самооцінювання та оцінювання роботи один одного).</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 02. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 08. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>ЗК 09. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК 01. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.</p> <p>СК 02. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.</p> <p>СК 03. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки</p>

	<p>практичної діяльності.</p> <p>СК 04. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та реабілітаційну з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК 05. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.</p> <p>СК 06. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.</p> <p>СК 07. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК 08. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p> <p>СК 09. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p> <p>Компетентності, визначені освітньою програмою:</p> <p>СК 11. Здатність надавати соціально-психологічну реабілітаційну допомогу постраждалим від сексуального насильства, гендерної дискримінації та від надзвичайних ситуацій.</p> <p>СК 12. Здатність розробляти та застосовувати реабілітаційні програми збереження психологічного здоров'я людини та активізації психосоматичних ресурсів особистості для її ефективного функціонування в кризових ситуаціях.</p> <p>СК 13. Здатність використовувати психологічний інструментарій для консультативної, психотерапевтичної та реабілітаційної допомоги представникам соціально-вразливих категорій населення, учасникам бойових дій та членів їх сімей.</p>
7 - Програмні результати навчання	
<p>Нормативний зміст підготовки магістра, сформульований у термінах результатів навчання (ПР)</p>	<p>ПР 01. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ПР 02. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних і надійних методів.</p> <p>ПР 03. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.</p> <p>ПР 04. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.</p> <p>ПР 05. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, психокорекція, реабілітація), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР 06. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПР 07. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</p> <p>ПР 08. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>ПР 09. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПР 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до</p>

	<p>сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.</p> <p>ПР 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p> <p>Програмні результати, визначені освітньою програмою:</p> <p>ПР 12. Інтегрувати іноземну мову в створення новітніх моделей, алгоритмів та проєктів, які можуть бути однозначно й аргументовано використані в теоретичній та практичній психології.</p> <p>ПР 13. Диференціювати типи надзвичайних ситуацій, сексуального насильства, гендерної дискримінації і форми поведінки людей в цих ситуаціях, прогнозувати можливі наслідки впливу певних екстремальних чинників на психічний стан постраждалих осіб.</p> <p>ПР 14. Визначати напрями психологічного реабілітаційного супроводу осіб у складних життєвих обставинах, розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадаптації учасників бойових дій та їх сімей.</p> <p>ПР 15. Вміти застосовувати інноваційні психологічні консультативні, психологічні та реабілітаційні технології при роботі з соціально-вразливими категоріями населення.</p> <p>ПР 16. Проводити кваліфіковану психологічну реабілітацію особистості для активізації ресурсів її життєстійкості.</p>
<p>8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Освітньо-професійну програму "Реабілітаційна психологія" забезпечують науково-педагогічні працівники, які мають відповідну кваліфікацію, стаж роботи, публікують праці у вітчизняній науковій пресі, мають відповідну компетентність і досвід в галузі викладання, наукових досліджень і педагогічної діяльності. Практико-орієнтований характер освітньо-професійної програми передбачає широку участь фахівців-практиків, що відповідають профілю та спеціалізації програми, що підсилює зв'язок теоретичної та практичної підготовки.</p> <p>Кадрове забезпечення ОПП складається з науково-педагогічних працівників, які працюють у Інституті за основним місцем роботи та за сумісництвом і мають кваліфікацію відповідно до спеціальності ОПП.</p> <p>Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, мають достатній стаж науково-педагогічної діяльності та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів (для сумісників не менше семи) з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365).</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу становить 5287,7 кв. метрів. Заклад вищої освіти у повній мірі забезпечує доступність навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, зокрема безперешкодний доступ до будівлі, навчальних класів (груп) та іншої інфраструктури відповідно до державних будівельних норм, правил і стандартів, що документально підтверджено фахівцем з питань технічного обстеження будівель та споруд, який має кваліфікаційний сертифікат, або відповідною установою, уповноваженою на проведення зазначених обстежень.</p> <p>Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями,</p>

	<p>лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, що необхідні для виконання освітніх програм, обґрунтовується окремим документом з наданням розкладу їх використання та розрахунків достатності. При цьому враховується комп'ютерна техніка із строком експлуатації не більше восьми років.</p> <p>Забезпеченість навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням становить не менше ніж 30 відсотків.</p> <p>Здобувачі вищої освіти, які цього потребують, будуть забезпечені гуртожитком.</p> <p><i>Інформаційне забезпечення передбачає наявність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • вітчизняних та закордонних фахових періодичних видань відповідного або спорідненого спеціальності профілю у бібліотеці закладу вищої освіти (у тому числі в електронному вигляді) залежно від найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність і становить для рівня бакалавра не менше чотирьох різних найменувань для спеціальності; • доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами вищої освіти); • офіційного веб-сайту закладу вищої освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових працівників) діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація); • сторінки на офіційному веб-сайті закладу освіти англійською мовою, на якому розміщена основна інформація про діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітні/освітньо-наукові програми, зразки документів про освіту), правила прийому іноземців та осіб без громадянства, умови навчання та проживання іноземців та осіб без громадянства, контактна інформація (у разі започаткування або провадження підготовки іноземців та осіб без громадянства). <p><i>Соціально-побутова інфраструктура передбачає наявність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • бібліотеки, у тому числі читальної зали; • медичного пункту, пунктів харчування, актової чи концертної зали, спортивної зали, стадіону та/або спортивних майданчиків. <p><i>Навчально-методичне забезпечення передбачає наявність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • усіх затверджених в установленому порядку освітніх (освітньо-професійних) програм, навчальних планів, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти рівня бакалавра; • робочих програм з усіх навчальних дисциплін навчальних планів, які включають: програму навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу (основну, допоміжну), інформаційні ресурси в Інтернеті; • програм з усіх видів практичної підготовки до кожної освітньої програми.
<p>Інформаційне та навчально-методичне</p>	<p>Офіційний веб-сайт http://www.kpdi.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Навчальний</p>

забезпечення	<p>процес забезпечується навчально-методичними комплексами дисциплін як у друкованому вигляді, так і в електронній формі. Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньої програми викладені в Модульному середовищі освітнього процесу НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»: http://www.kpdi.edu.ua Працює належно забезпечена бібліотека; у читальному залі наявний Wi-fi з безкоштовним доступом до мережі Інтернет.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Здобувачі вищої освіти мають право на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, в обов'язку, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.</p> <p>Допускається перезарахування кредитів, отриманих у інших вищих навчальних закладах України, за умови відповідності їх до набутих компетентностей.</p> <p>Порядок реалізації права на академічну мобільність в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» https://kpdi.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Poryadok-realizatsiyi-prava-na-akademichnu-mobilnist.pdf</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Міжнародна академічна мобільність здійснюється за Міжнародними програмами і проектами в рамках програми Еразмус +, зокрема з такими навчальними закладами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у рамках підписаного договору з Університетом економіки в Бидгощі (WSG) науково-педагогічні працівники проходять стажування, долучаються до обговорення подальших проектів психосоціальної підтримки, створення реабілітаційного простору (м. Бидгощ, Польща); - у рамках підписаного договору про співпрацю з факультетом спеціальної та інклюзивної освіти НПУ ім. М.П. Драгоманова, НРЗВО КПДІ стає співорганізатором освітньо-наукових заходів у рамках проекту Кафедра Жана Монне «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій»(SCAES) - 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR та проекту напряму Жана Монне «Європейські цінності різноманіття та інклюзії для сталого розвитку» Erasmus+ Jean Monnet Project «European values of diversity and inclusion for sustainable development» (EVDISD); - у рамках підписаного договору про співпрацю Міжнародною академією прикладних наук в Ломжі (м.Ломжа, Бидгощ) науково-педагогічні працівники проходять стажування, долучаються до конференцій та обговорення актуальних питань освіти і науки; - в рамках підписаного договору з БФ «SOS Штаб громадянської оборони» науково-педагогічні працівники та здобувачі освіти долучаються до тренінгів, зокрема, пройшли сертифікаційну програму в рамках проекту "SOS-Турбота 60+", який реалізується благодійним фондом "СОС Штаб громадянської оборони" за підтримки міжнародної організації "HelpAge International" HelpAge Ukraine, науково-педагогічні працівники та здобувачі освіти проводять групи психосоціальної підтримки з особами категорії 60+ та ВПО; <p>Міжнародна мобільність також відбувається за підтримки міжнародних проектів та ініціатив, зокрема,</p> <ul style="list-style-type: none"> • міжнародна мобільність здійснювалась в рамках міжнародного проекту "Інновації в соціальній допомозі в Україні" (Румунія, м.

	Брашов), що координується Diakonie Baden (Німеччина), Федерацією соціальних НКО Трансільванії, у співпраці з ASproAS (Асоціація соціальних помічників Румунії та Соціальна робота України (Національна асоціація соціальних помічників України)); проєкт здійснюється за підтримки Фонду Баден-Вюртемберг (Німеччина) (березень-грудень, 2023 р.).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах за умови вивчення курсу української мови у відповідності до пункту 2 статті 4 Закону України «Про вищу освіту».

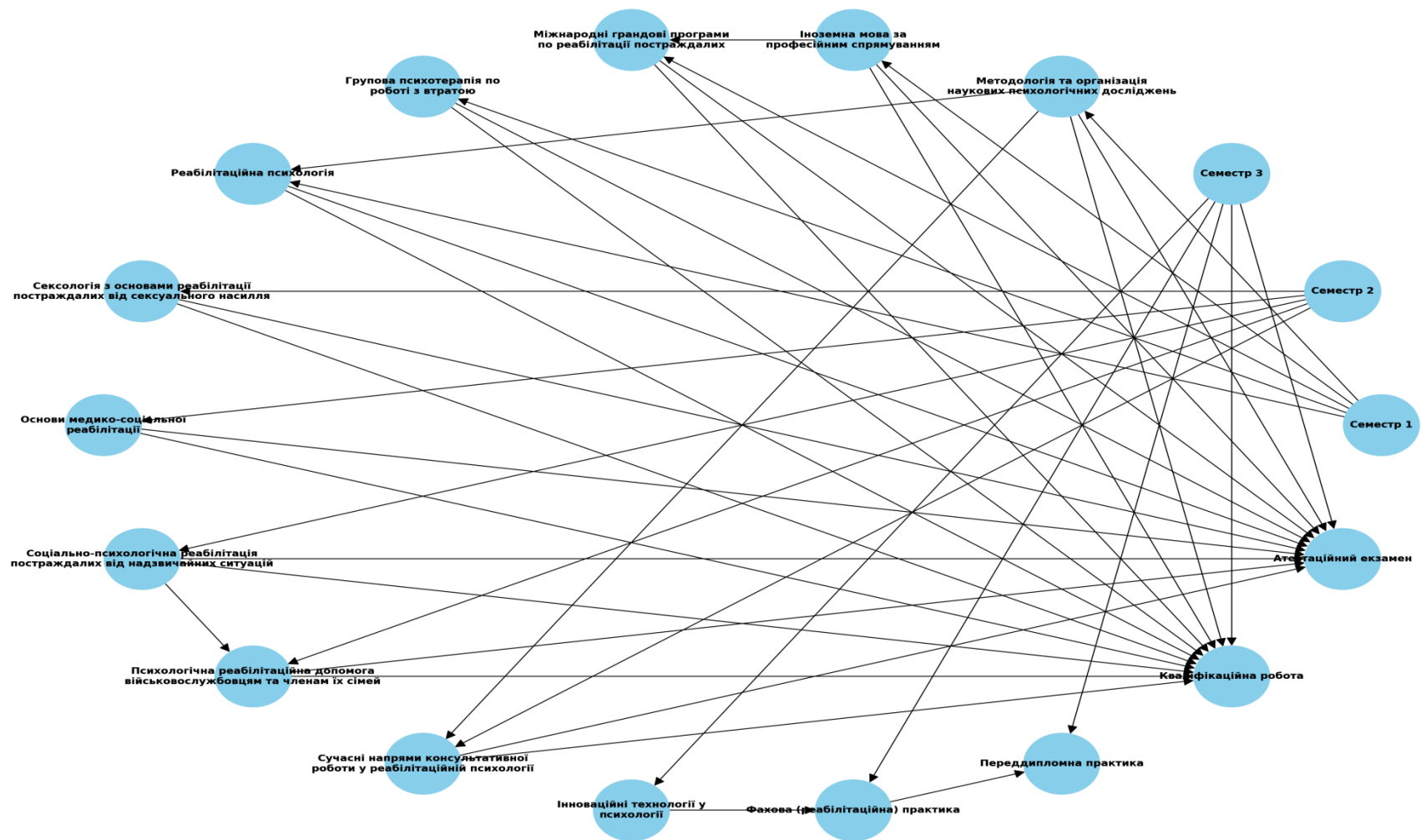
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Шифр КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практика, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Обсяг год.	Форма підсумкового контролю	Семестр
1	2	3	4	5	6
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ					
Дисципліни загальної підготовки (ОЗП)					
ОЗП 01	Методологія та організація наукових психологічних досліджень	5	150	залік	1
ОЗП 02	Іноземна мова за професійним спрямуванням	4	120	залік	1
ОЗП 03	Міжнародні грандові програми по реабілітації постраждалих	4	120	залік	1
Дисципліни професійної підготовки (ОПП)					
ОПП 01	Групова психотерапія по роботі з втратою	5	150	екзамен	1
ОПП 02	Реабілітаційна психологія	6	180	екзамен	1
ОПП 03	Сексологія з основами реабілітації постраждалих від сексуального насильства	5	150	екзамен	2
ОПП 04	Основи медико-соціальної реабілітації	5	150	екзамен	2
ОПП 05	Соціально-психологічна реабілітація постраждалих від надзвичайних ситуацій	5	150	екзамен	2
ОПП 06	Психологічна реабілітаційна допомога військовослужбовцям та членам їх сімей	5	150	залік	2
ОПП 07	Сучасні напрями консультативної роботи у реабілітаційній психології	4	120	залік	2
ОПП 08	Інноваційні технології у психології	4	120	залік	3
ОПП 09	Фахова (реабілітаційна) практика	3	90	Диф. залік	3
ОПП 10	Переддипломна практика	5	150	Диф. залік	3

ОПІ 11	Кваліфікаційна робота	6	180	Захист КР	3
ОПІ 12	Атестаційний екзамен	-	АЕ	Екзамен	3
Загальний обсяг обов'язкових компонент		66	1980		
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ					
	Вибіркові дисципліни 1 семестру	4	120	залік	1
	Вибіркові дисципліни 2 семестру	8	240	залік	2
	Вибіркові дисципліни 3 семестру	12	360	залік	3
Загальний обсяг вибірових компонент		24	720		
Загальний обсяг освітньої програми		90	2700		

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Випускна атестація здобувачів вищої освіти проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення задач діяльності, що передбачені даною освітньо-професійною програмою та рівня сформованості компетентностей. Атестація випускників зі спеціальності 053 «Психологія» за освітньо-професійною програмою «Реабілітаційна психологія» проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та складання здобувачами атестаційного екзамену і завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня вищої освіти "магістр".
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Кваліфікаційна робота магістра є завершеною розробкою її автора. У кваліфікаційній роботі повинні бути викладені результати експериментальних та/або теоретичних досліджень, проведених із застосуванням положень та методів психологічної науки, спрямованих на розв'язання складної спеціалізованої задачі чи практичної проблеми у сфері психології та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Публічний захист кваліфікаційної роботи відбувається у присутності членів екзаменаційної комісії і є відкритим. Демонстрація результатів дослідження повинна бути підготовлена у вигляді презентації.
Вимоги до публічного захисту	Атестація здійснюється відкрито і публічно з оприлюдненням роботи у репозитарії НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут». https://kpdinstitut.sharepoint.com/sites/repository
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен за спеціальністю перевіряє досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та освітньо-професійною програмою за допомогою комплексу завдань, тестових завдань з використанням Модульного середовища, або у письмовій формі, та розв'язання практичної психологічної ситуації в усній формі. Порядок підсумкової атестації, формування та діяльності Екзаменаційної комісії визначаються відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи екзаменаційної комісії у Навчально-реабілітаційному закладі вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2023/01/POLOZHENNYA-pro-atestatsiyu-ta-robotu-EK.pdf

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Процедура і заходи забезпечення якості освіти	На виконання вимог національного освітнього законодавства процедури та заходи забезпечення якості освіти в Інституті затверджено «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/Polozhennya-SVZYAO.pdf
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Визначені та легалізовані закладом вищої освіти у Положенні «Про організацію освітньої діяльності у НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/Polozhennya-pro-osvitnij-protses-Vyshha.pdf
Оцінювання здобувачів вищої освіти	Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється у вигляді семестрового контролю: модульний контроль, заліки, екзамени, захист кваліфікаційної роботи відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (https://kpd.edu.ua/wp-

	<p>content/uploads/2024/09/Polozhennya-pro-osvitnij-protses-Vyshha.pdf) та Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» (https://kpd.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu).</p>
<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних та наукових працівників</p>	<p>Стажування, підвищення кваліфікації, захист дисертацій, написання підручників. Підвищення кваліфікації викладачів проводиться не менше одного разу на 5 років відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних і педагогічних працівників у НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2022/05/Polozhennya-pro-Sektor-OP.pdf</p>
<p>Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом</p>	<p>В Інституті функціонує єдина інформаційна система управління, як програмно-апаратний комплекс, що забезпечує низку основних функцій роботи з документами та базами даних в електронному вигляді з використанням забезпечення та ІТ-сервісів Офіс-365. В навчальному корпусі забезпечений доступ до мережі Інтернет завдяки технології Wi-Fi. Окремо здійснюється періодичний аналіз щодо відповідності ліцензійним умовам, підсистеми збору, обробки та збереження інформації в «Єдиній електронній базі даних з питань освіти».</p>
<p>Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації</p>	<p>З метою забезпечення інформаційної відкритості університету та виконання вимог законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», на офіційному сайті інституту зібрано посилання на всі публічні документи та публічну інформацію. Інформацію про ОП, ступені вищої освіти та кваліфікації розміщено на офіційних веб-ресурсах Інституту. Забезпечується розміщенням відповідної інформації про освітню програму на сайті інституту http://www.kpd.edu.ua</p>
<p>Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі запобігання та виявлення академічного плагіату</p>	<p>Забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу регламентується Кодексом академічної доброчесності та корпоративної етики (https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf). Органом, що здійснює контроль за дотриманням академічної доброчесності учасниками освітнього процесу в Інституті є Комісія з академічної доброчесності та корпоративної етики (https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Polozhennya-pro-komisiyu-z-pytan-etyky-ta-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf). Для запобігання та виявлення плагіату в наукових дослідженнях працівників та здобувачів вищої освіти в Інституті діє система запобігання та виявлення плагіату з широким використанням спеціалізованого програмного забезпечення.</p>

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонент освітньо-професійної програми

Програмні компетентності	Компоненти ОПП														
	ОЗП 01	ОЗП 02	ОЗП 03	ОПП 01	ОПП 02	ОПП 03	ОПП 04	ОПП 05	ОПП 06	ОПП 07	ОПП 08	ОПП 09	ОПП 10	ОПП 11	ОПП 12
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 01	+		+	+	+		+				+	+	+	+	+
ЗК 02	+		+		+							+	+	+	+
ЗК 03		+		+							+	+	+	+	+
ЗК 04	+			+	+					+		+	+	+	+
ЗК 05		+			+	+						+	+	+	+
ЗК 06				+	+	+				+		+	+	+	+
ЗК 07				+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
ЗК 08			+							+	+		+	+	+
ЗК 09				+	+			+		+			+	+	+
ЗК 10		+											+	+	
СК 01	+				+			+			+	+	+	+	+
СК 02	+		+										+	+	
СК 03	+		+	+	+					+	+	+	+	+	+
СК 04				+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
СК 05				+	+			+		+		+	+	+	+
СК 06		+	+	+	+			+		+		+	+	+	+
СК 07				+	+			+			+	+	+	+	+
СК 08				+	+	+		+		+		+	+	+	+
СК 09				+		+						+	+	+	+
СК 10										+	+		+	+	+
СК 11						+		+	+			+	+	+	+
СК 12				+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК 13				+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

Програмні результати навчання	Компоненти ОПП														
	ОЗП 01	ОЗП 02	ОЗП 03	ОПП 01	ОПП 02	ОПП 03	ОПП 04	ОПП 05	ОПП 06	ОПП 07	ОПП 08	ОПП 09	ОПП 10	ОПП 11	ОПП 12
ПР 01	+	+	+		+						+	+	+	+	+
ПР 02	+		+	+	+			+			+	+	+	+	+
ПР 03	+			+	+			+		+	+	+	+	+	+
ПР 04				+	+	+		+	+	+		+	+	+	+
ПР 05			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР 06	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ПР 07	+	+	+	+						+		+	+	+	+
ПР 08		+			+			+		+	+	+	+	+	+
ПР 09		+		+	+			+		+		+	+	+	+
ПР 10	+			+	+					+	+	+	+	+	+
ПР 11	+			+	+			+		+	+	+	+	+	+
ПР 12		+	+								+		+	+	
ПР 13					+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
ПР 14			+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
ПР 15				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР 16				+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+

7. Перелік нормативних документів

1. Закон України «Про вищу освіту» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
2. Закон України «Про освіту». URL: Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Лист МОНУ від 05.06.2018 № 1/9-377 «Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм». URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/66167fa82600e042909162.pdf>
4. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності. Затверджені постановою Кабміну України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 365). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichnarada-ministerstva-osvitii-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>
6. Наказ МОНУ від 15.05.2024 № 686 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/re42358>
7. Національна рамка кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#Text>.
8. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010ДК 003:2010. URL: <http://www.dk003.com>
9. Національний освітній глосарій: вища освіта. URL: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
12. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
13. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації. URL: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.
14. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. №564. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/053-psikhologiya-mag.pdf>
15. Стандарт вищої освіти України зі спеціальності 053 Психологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений наказом МОНУ від

24.04.2019 року № 564. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-radaministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>

16. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Київ: Ленвіт, 2006. 35 с.

17. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf

18. Структури кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The framework of qualifications for the European Higher Education Area).

19. European Qualifications Framework for Lifelong Learning URL: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp_en.pdf;

20. QF - EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area. URL: www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67.

21. International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics. URL: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.

22. ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISC ED - F 2013): UNESCO Institute for Statistics URL: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

23. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.